

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU LUSTRACYJNEGO SPÓŁDZIELNI W 2024 R.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW SAMORZĄDOWYCH ZLSP

Rada Nadzorcza

W 2024 r. Rada Nadzorcza odbyła 5 posiedzeń plenarnych, Prezydium Rady obradowało 6 razy. Komisja Rewizyjna odbyła 1 posiedzenie stacjonarne i drogą email konsultowała dokumenty przekazane do zaopiniowania. Rada Nadzorcza podjęła 12 uchwał.

Stan Rady Nadzorczej nie uległ zmianie. Rada pracowała w 13 osobowym składzie, z którego zostało wybrane 4 osobowe Prezydium, w osobach: Tadeusz Bartkowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej, Krzysztof Grzelak – V-ce Przewodniczący Rady Nadzorczej, Anna Bulka – Sekretarz Rady Nadzorczej, Teresa Bętkowska – Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej.

Na posiedzeniach Rady omawiane były wszystkie najistotniejsze zagadnienia związane z działaniem ZLSP z jego sytuacją finansową i organizacyjną.

Rada Nadzorcza w roku 2024 wykazała duże wsparcie dla Zarządu w działaniach związanych z inwestycjami oraz z remontami nieruchomości należących do Związku.

Zarząd

W 2024 r. Zarząd odbył 11 posiedzeń, na których podjęto łącznie 50 uchwał. Skład Zarządu w 2024 r. pracował do 8 kwietnia w składzie 4 osobowym. W skład Zarządu wchodził Prezes Zarządu Janusz Paszkowski, Członek Zarządu Jadwiga Kotkowska, Członek Zarządu Joanna Brzozowska – Wabik, Członek Zarządu Bożena Piaskowy. W dniu 8 kwietnia 2024 roku, rezygnację z funkcji Członka Zarządu złożyła Pani Joanna Brzozowska – Wabik, i od tego momentu Zarząd działał w składzie 3 osobowym. Na posiedzeniu Plenarnym Rady Nadzorczej podjęto uchwałę 43/2024 w sprawie przyjęcia rezygnacji.

Do 25 kwietnia 2024 r. pełnomocnikiem Zarządu był Pan Jakub Rynduch. Został odwołany uchwałą Zarządu z dnia 25.04.2024 nr 14/2024.

W 2024 r. Zarząd koncentrował działania na unormowaniu sytuacji finansowej Związku. Skrupulatnie kontrolowano i analizowano koszty i przychody powstające z poszczególnych działalności.

Prezes Zarządu organizował narady Dyrektorów oraz jednostek organizacyjnych ZLSP, podczas których omawiano wyniki ekonomiczne i problemy każdej jednostki oraz działania planowane przez Związek. W ramach współpracy z interesariuszami i integracji środowiska spółdzielczego realizowano

spotkania w poszczególnych Delegaturach, na których obecni byli zawsze przedstawiciele Zarządu.

Zarząd w roku 2024 poświęcił dużo uwagi pracom inwestycyjnym, remontom, a także uregulowaniu spraw związanych z wynajmem pomieszczeń.

Sprawozdanie finansowe za rok 2023 zostało sporządzone w ustawowym terminie, zbadane przez biegłego rewidenta, a wyniki zostały przedłożone na piśmie Radzie Nadzorczej i Zarządowi. W „Opinii z przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego za rok 2023 została zawarta ocena, że sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wymogami ustawowymi, w sposób nie budzący zastrzeżeń.

DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

Działalność lustracyjna

W 2024 r. ilość zrealizowanych lustracji przez ZLSP wyniosła 67, z tego wykonano badania lustracyjne:

- w spółdzielniach zrzeszonych w ilości 18
- w spółdzielniach niezrzeszonych w ilości 49

Badania były przeprowadzane zgodnie z zapotrzebowaniem zarówno zgodnie z wymogiem 3 letnim i rocznym, jak też za dłuższy okres.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że w 2024 rozpoczęto jedno badanie lustracyjne w Delegaturze Warszawskiej i 2 badania w Delegaturze Gdańskiej, które zostaną zakończone w 2025 r.

Badania lustracyjne były wykonywane zarówno przez etatowych pracowników ZLSP (12 osób), jak i na umowy o dzieło (16 osób) indywidualnie i w zespołach 2 lub 3 osobowych.

Wpływy z działalności lustracyjnej w ostatnich 3 latach wyniosły odpowiednio: w 2022 roku - 364.653,19 zł, 2023 roku - 388.645,89 zł, a w 2024 roku 466.961,64 zł, w tym przedpłata na lustracje w 2025 r. 12.800,00 zł. Zgodnie z danymi księgowymi za badania lustracyjne w 2024 roku. Należy zauważyć, że ceny dla spółdzielni zrzeszonych ustalane są z uwzględnieniem wpłat dokonywanych na składki członkowskie.

Działalność szkoleniowa

W 2024 r. prowadzono przede wszystkim szkolenia w formule on-line, w trakcie których przeszkolono łącznie 94 uczestników. Przychody z działalności szkoleniowej odpowiednio wynosiły: w 2022 r. **38.752,02zł**; w 2023 r. **37.528,21 zł.** a w 2024 roku **32.809,51**

W 2024 r. przeprowadzono 3 otwarte szkolenia online w następujących tematach: „Przygotowanie sprawozdania finansowego za rok 2024 w

spółdzielniach”; „Rozliczenie roczne CIT w spółdzielniach za 2024 rok”; oraz „Zmiany w podatku VAT w 2024 roku”.

Dodatkowo zorganizowano osobne dwudniowe (stacjonarne) doszkalanie dla lustratorów w Krakowie w dniach 23 – 24.09. 2024 r.

ARiPS wygrało również przetarg na zorganizowanie szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia Spółdzielni uczniowskiej, które skierowane było do nauczycieli województwa świętokrzyskiego. Odkbyło się ono stacjonarnie w SCSK OPTIMA w Krakowie w dniach 22 – 23 maja 2024 roku.

Ponadto ARiPS we współpracy z SCSK „Pół-Ławy” w Puławach zorganizował na zlecenie Spółdzielni Inwalidów i Niewidomych TEXSIM 3-dniowe szkolenie dla członków Rady Nadzorczej Spółdzielni. Odkbyło się ono w dniach od 10 do 12 października 2024 roku.

ZLSP jest wpisany zgodnie z lokalizacją siedziby do Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS), który jest prowadzony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie, Młynarska 16,01-205, Warszawa pod nr 14/00173/2023 i corocznie składa sprawozdanie z tej działalności.

Działalność archiwizacyjna

ZLSP prowadzi dwa archiwa w Białymstoku i Krakowie. Działalność archiwizacyjna w 2024 r. była skoncentrowana na archiwizowaniu i przyjmowaniu nowych akt do składnic, wydawaniu zaświadczeń i kserokopii dokumentów poświadczających zatrudnienie, wysokość wynagrodzeń etc.

W ramach reorganizacji zostały połączone w 2023 r. składnice w Krakowie oraz w Warszawie jednak organizacyjnie nie udało się zamknąć wszystkich działań, dlatego w 2024 r. trwały prace związane z przewożeniem i brakowaniem dokumentów.

Do likwidowanych spółdzielni wysyłane są oferty na archiwizację oraz przechowywanie dokumentacji. Archiwa posiadają też ofertę przechowywania terminowego, z której w Krakowie korzysta Instytut Literatury.

Archiwa (W Białymstoku i Krakowie) przyjęły łącznie do przechowywania 14 jednostek.

W 2024 roku łącznie przyjęto zgłoszeń 3123 (705 +2418) oraz wysłano 3454(669 + 2785) pism.

Dokonano zmiany Regulaminu składnic ZLSP najważniejszą zmianą było wprowadzenie opłaty za usługę wyszukiwania dokumentów tzw. kwerendę. Zaczął obowiązywać od 1 marca 2024 r. Następnie po konsultacjach została wprowadzona w grudniu kolejna aktualizacja zwiększająca kwotę opłaty z 90 zł na 110 zł. Dzięki temu zwiększono przychody i poprawiono znacząco wynik na działalności archiwów. W 2024 roku przychody z działalnością archiwalnej stanowiły kwotę 508.194,39 zł.

Działalność pomocowa

Zarząd kontynuował działalność Funduszu Pomocy Spółdzielniom, z którego systematycznie udzielane były pożyczki. W ciągu ostatnich 3 lat działalność Funduszu przedstawiała się w następujący sposób: W 2022 r. udzielono dwie pożyczki na kwotę 60.000,00 zł. W 2023 r. nie udzielono pożyczki. W 2024 roku udzielono pożyczek na łączną kwotę 130.000,00 złotych

Pomocy konsultacyjno – instruktazowej dla spółdzielni i innych podmiotów zainteresowanych problematyką spółdzielczą udzielają na bieżąco pracownicy w Delegaturach Regionalnych Związku.

Należy podkreślić, że w ramach swoich zadań Agencja Rozwoju i Promocji Spółdzielczości prowadziła wśród spółdzielni szeroką akcję wsparcia w realizacji i rozliczaniu projektów w ramach programu „Odporność oraz rozwój ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej” na lata 2022-2025. Zorganizowano dwa webinary informacyjne, w którym wzięły udział spółdzielnie korzystające z pomocy w ramach KPO. Poświęcone one były zasadom sprawozdawczości, zasadom realizacji projektu, spełnienia wymogów zasady konkurencyjności, dostępności dla osób niepełnosprawnych, etc. ARiPS brała również udział w spotkaniach informacyjnych organizowanych przez Ministerstwo, aby następnie przekazywać dalej ważne informacje do zainteresowanych spółdzielni.

Działa również zespół doradców ZLSP, do którego spływają zapytania ze strony spółdzielni, a następne trafiają do członka zespołu specjalizującego się w danej tematyce. Najczęstsze pytania pojawiające się ze strony spółdzielni dotyczą rozstrzygnięcia kompetencji poszczególnych organów, interpretacji zapisów Prawa Spółdzielczego w przełożeniu na wewnętrzne regulaminy spółdzielni, rozstrzygnięcia spraw związanych z członkostwem i zatrudnianiem członków spółdzielni. Agencja Rozwoju i Promocji Spółdzielczości prowadzi również szerokie wsparcie dla grup inicjatywnych chcących założyć spółdzielnię – wsparcie dotyczy konsultacji statutów oraz dokumentów koniecznych do założenia spółdzielni.

DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA I WYDAWNICZA

W ramach działalności rzeczniczej Związek bierze udział w konsultacjach wielu dokumentów ważnych z punktu widzenia przedsiębiorstw spółdzielczych oraz w gremiach opiniotwórczych tak jak Krajowy Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej, Stała Konferencja Ekonomii Społecznej, Małopolski Komitet Ekonomii Społecznej, Komitet Monitorujący.

Związek aktywnie działa w mediach społecznościowych docierając do odbiorców w spójny z aktualnymi trendami sposób. Na bieżąco zamieszczane są informacje

na stronach internetowych i na FB. Związek umieszcza również materiały w serwisie Youtube.

Poprzez uczestnictwo ZLSP w różnych gremiach przekazywane są informacje na temat spółdzielczości i jej działania zarówno w środowisku lokalnym jak i na arenie międzynarodowej.

W 2024 r. ZLSP finansował publikacje artykułów ukazujących się w Tęczy Polskiej na temat działań ZLSP i spółdzielni w nim zrzeszonych oraz działania interesariuszy.

Współpraca z Interesariuszami w kraju i zagranicą daje Związkowi szansę szerokiego promowania społecznej wartości dodanej, jaką dają spółdzielnie.

Zarząd ZLSP sponsoruje również nagrody organizowane dla przedsiębiorstw społecznych (Konkurs im. Jacka Kuronia, Małopolski Lider Przedsiębiorczości) Bierze również udział w pracach kapituły przyznającej takie nagrody Aktywnie współpracuje z Stowarzyszeniem Małych i Średnich Przedsiębiorstw Krak Biznes, Zarząd współpracuje bardzo aktywnie z Fundacją Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej i promuje idee spółdzielcze wśród dzieci i młodzieży poprzez udział w organizowanych spotkaniach i imprezach. W 2024 r. Gala rozdania nagród w Konkursie SKO odbyła się w SCSK OPTIMA w Krakowie .

Działalność promocyjna będzie rozwijana, ponieważ Zarząd nadal uważa, że promocja spółdzielni jest jednym z najważniejszych celów działalności statutowej ZLSP.

DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA

W roku 2024, ZLSP brał udział w spotkaniach organizowanych przez organizacje spółdzielcze głównie w formie elektronicznej, aby ograniczyć ślad węglowy oraz, aby przenieść część kosztów na cele związane z rozwojem organizacji na oraz rzecz członków.

ZLSP wziął udział w czerwcowym Walnym Zgromadzeniu CECOP-CICOPA Europe, które było hybrydowo. W Walnym Zgromadzeniu Międzynarodowego Związku Spółdzielczego, również online.

Ponad to, ZLSP uczestniczył w wydarzeniach CECOP-CICOPA Europe i CICOPA zarówno tych na żywo jak i tych organizowanych online tj. seminaria wzajemnego uczenia się. Tematyka tegorocznych seminariów to m.in. równość płci w miejscu pracy.

Pozostałe spotkania statutowe tj. spotkania rady czy komitetu wykonawczego oraz znaczna część warsztatów czy seminariów, w których Związek bierze zawsze czynny udział odbyło się również zdalnie (online).

Związek aktywnie udzielał się w konsultacjach KE i w innych ważnych działaniach na rzecz spółdzielni zrzeszonych. Przykładowo, w kampanię przedwyborczą do władz Unii Europejskiej. ZLSP śledził i w miarę możliwości uczestniczył (online oraz fizycznie) we wszelkich wydarzeniach, inicjatywach,

które w znacznym stopniu mogłyby oddziaływać na spółdzielnie z naszego sektora.

Przedstawiciele Związku, mieli okazję uczestniczyć również w wydarzeniach i seminariach dedykowanych naszemu sektorowi i spółdzielniom w seminaria dot. Zazieleniania Ekonomii Społecznej czy w innych organizowanych w ramach CECOP-CICOPA Europe i CICOPA seminariach dot. bieżących potrzeb czy obszarów zainteresowania zrzeszonych organizacji tj. seminaria dot. dyrektywy ds. pracy platformowej.

W każdym przypadku przedstawiciele Związku zachęcali spółdzielnie zrzeszone do wspólnego śledzenia tych wydarzeń (poprzez mailing, informacje na stronie oraz w mediach społecznościowych), współdziału oraz dzielenia się ich przemyśleniami i sugestiami, aby Związek reprezentując je na różnych forach był w stanie prowadzić odpowiednie rzecznictwo i zapewniać odpowiedni obustronny przekaz informacji z korzyścią dla swoich spółdzielni zrzeszonych oraz innych partnerów ekonomii społecznej w Polsce.

Dodatkowo w ramach budowania relacji ze spółdzielniami z innych krajów Europejskich, na jesieni tego roku ZLSP zorganizował wyjazd studyjny do Węgier, gdzie w Budapeszcie spotkał się z organizacją [Solidarity Economy Centre](#) w celu wymiany wiedzy, rozważenia obszarów współpracy i możliwości wsparcia organizacji na tym terenie ze względu na to, że ZLSP ma większy dostęp do różnych narzędzi i kontaktów za sprawą członkostwa w międzynarodowych organizacjach spółdzielczych. Wyjazd uwzględni udział wybranych członków ze spółdzielni zrzeszonych w ZLSP oraz jego przedstawicieli, w tym pracowników.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I EDUKACYJNA

W roku 2024 kontynuowano współpracę ze środowiskiem naukowym, w szczególności z Wydziałem Zarządzania AGH, który stał się formalnie Interesariuszem ZLSP. Współpracowano również ze środowiskiem Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz Uniwersytetem Rolniczym.

Współpraca ta dotyczy edukowania studentów w zakresie spółdzielczości, wprowadzania tematyki związanej ze spółdzielczością do programów nauczania, współpracy z kołami naukowymi, udziału w konferencjach naukowych, zachęcania studentów do odbywania praktyk w spółdzielniach i w samym Związku, etc.

Związek współpracuje z FRSU w zakresie krzewienia idei spółdzielczości wśród opiekunów spółdzielni uczniowskich i SKO oraz dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

CZŁONKOSTWO W ZLSP

Stan członków ZLSP na 31 grudnia 2024 r. wynosił 91 spółdzielni, w tym 71 czynnych, 20 w likwidacji/upadłości. Warunki rynkowe, wzrost cen mediów, wzrost kosztów pracy, brak fachowców i zamówień oraz wzrost średniej wieku członków spółdzielni prowadzi do tego, że podejmują decyzję o likwidacji. Decyzje podejmowane przez spółdzielców są trudne, a proces jest czasem długotrwały. Członkowie ZLSP są wykreślani głównie z przyczyn ustania ich bytu prawnego, rzadziej z powodu niewywiązywania się z obowiązków członkowskich. W 2024 r z grona członków ZLSP zostało wykreślone 3 Spółdzielnie z uwagi na zakończenie procesu likwidacji i wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego.

Zgodnie ze Statutem ZLSP do swojego grona przyjmuje interesariuszy. Na dzień 31.12.2024 r. w wykazie znajdowały się 5 podmiotów tj. Świętokrzyska Rada Spółdzielczości Uczniowskiej, Fundacja Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej, Wydział Zarządzania Akademii Górniczo Hutniczej w Krakowie, Fundacja „Splot Społeczny, SM im Tadeusza Kościuszki w Krakowie,

SYTUACJA FINANSOWA W 2024 R.

W 2024 r. zaobserwowano poprawę sytuacji finansowej ZLSP, chociaż warunki gospodarcze i geopolityczne nie sprzyjały stabilizacji. Zaczęto powoli realizować zatrzymane w okresie pandemii remonty i zakupy wyposażenia koniecznego do prawidłowej realizacji działalności. Wpływ na wynik miały celowe remonty nieruchomości, na które **w 2024 roku stanowiły koszt 302.442,32 zł.** Związek skorzystał dotacji w ramach KPO na zamontowanie paneli fotowoltaicznych w celu zmniejszenia kosztów energii elektrycznej.

Należy też podkreślić, iż amortyzacja w 2024 r. w skali Związku stanowiła koszt w wysokości **980.480,46zł**

Zestawienie wyników z działalności ZLSP prezentuje poniższa tabela:

	2022	2023	2024
przychody	12.286.240,40	18.916.068,96	14.904.516,16
koszty	12.870.834,93	14.420.446,74	15746366,55
Wynik brutto	- 584.594,53	+ 4.605.138,73	-841.850,39

Na działalności statutowej poniesiono stratę w wysokości 841.850,39 zł była ona głównie spowodowana wzrostem najniższego wynagrodzenia, cen mediów oraz innych kosztów eksploatacyjnych. Mimo podjętych działań nie udało się zrównoważyć przychodami ponoszonych kosztów. Związek realizuje dla

zrzeszonych spółdzielni lustracje i inne działania, które nie są przez spółdzielnie w pełni refundowane.

W 2024 r. Związek ustaleniami regularnie spłacał preferencyjną przeznaczoną dla podmiotów ekonomii społecznej długookresową pożyczkę zaciągniętą w Towarzystwie Inwestycji Społeczno-Ekonomicznych TISE. Na koniec 2024 roku zobowiązanie wynosiło 193.325,43zł.

PODSUMOWANIE

Zarząd Związku realizuje zalecenia Rady Nadzorczej i prowadzi starania by w swojej działalności osiągnąć równowagę pomiędzy przychodami i kosztami. Stała analiza wpływów i wydatków oraz potrzeb pozwala na planowanie działań na skalę możliwości, terminowe regulowanie zobowiązań i utrzymanie płynności finansowej.